

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 310/2019-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. októbra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Heydukova 12, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Jakub Mandelík, PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II č. k. 4 Pv 343/18/1102-9 z 15. júna 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. septembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním

doručeným ústavnému súdu 1. októbra 2019, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Bratislava II (ďalej len „okresná prokuratúra“) č. k. 4 Pv 343/18/1102-9 z 15. júna 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresná prokuratúra napadnutým uznesením zamietla sťažnosť sťažovateľa podanú proti uzneseniu povereného príslušníka Krajského riaditeľstva Policajného zboru, Krajského dopravného inšpektorátu, odboru dopravných nehôd (ďalej len „Policajný zbor“) ČVS: KRP-99/ODN2-BA-20178 z 29. apríla 2019, ktorým bola podľa § 214 ods. 1 Trestného poriadku postúpená vec ublíženia na zdraví podľa § 158 Trestného zákona správnomu orgánu Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava II na prejednanie priestupku, lebo výsledky skráteného vyšetovania preukázali, že nejde o prečin, ale o skutok, ktorý by správny orgán mohol prejednať ako priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. Sťažovateľ sa ako chodec mal svojim konaním dopustiť priestupku, keďže príčinou vzniku dopravnej nehody 2. januára 2017 v čase o 18.17 h v Bratislave na Kazanskej ulici v úrovni zastávky MHD Slovnafská – Podunajské Biskupice medzi sťažovateľom ako chodcom prechádzajúcim cez Kazanskú ulicu mimo riadne vyznačený priechod pre chodcov a osobným motorovým vozidlom, ktoré v tom čase viedol vodič [REDAKOVANÉ], bola nesprávna technika pohybu sťažovateľa ako chodca po vozovke mimo riadne vyznačený priechod pre chodcov a svojim správaním vytvoril vodičovi [REDAKOVANÉ] náhlu prekážku.

2.1 Okresná prokuratúra v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedla:

„Som toho názoru, že skutkový stav je dostatočne preukázaný zadováženými dôkazmi v trestnom spise. Vzhľadom na závery znalca z odboru dopravy, Ing. Zdenka Sýkora, ktorého závery nemám dôvod nijakým spôsobom spochybňovať, a závery Inštitútu forenzných medicínskych expertíz s.r.o. Forensic.sk, znaleckého ústavu v odbore zdravotníctvo a farmácia.

Vzhľadom na okolnosti dopravnej nehody, a skutkové okolnosti nehody sa tak v plnom rozsahu stotožňujem s postupom povereného príslušníka, pokiaľ posúdil správanie

chodca [REDACTED], ako priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. g/ Zákona SNR č. 372/90 Zb. v znení neskorších predpisov.

S poukazom na vyššie uvedené, preto rozhodnutie povereného príslušníka PZ považujem za dôvodné a postup za zákonný, vychádzajúc zo zadokumentovaných dôkazov, ktoré mu boli ako orgánu činnému v trestnom konaní známe v čase rozhodovania o veci v zmysle Trestného poriadku.

Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti bolo potrebné rozhodnúť tak, ako je to uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia. “

3. Podľa sťažovateľa príslušný okresný prokurátor napadnutým uznesením zamietol sťažnosť bez riadneho odôvodnenia, v ktorom iba citoval zákonné ustanovenia a následne k argumentom sťažovateľa uviedol iba formálne dve vety. So žiadnym z dôvodov uvedených v sťažnosti spolu s jej doplnením sa prokurátor podľa mienky sťažovateľa nevysporiadal a ani na ne nereagoval.

3.1 Sťažovateľ uvádza, že okresný prokurátor svoje zamietavé napadnuté uznesenie zdôvodnil iba tým, že opísal splnenie procesných podmienok, citoval niektoré ustanovenia Trestného poriadku a vyjadril súhlas s napadnutým uznesením policajného orgánu a dvomi dôkazmi, avšak bez uvedenia konkrétnych skutkových okolností, z ktorých vychádzal, a spôsobu, ktorým k takýmto záverom dospel.

3.2 Z uvedených skutočností rezultuje podľa názoru sťažovateľa záver o nesprávnosti rozhodnutia okresnej prokuratúry, ktorým zamietla sťažnosť sťažovateľa. Sťažovateľ si je podľa jeho slov vedomý, že nemá oprávnenie, aby sa viedlo trestné stíhanie proti konkrétnej osobe a právny vzťah je medzi páchatelom a štátom. Avšak, dopĺňa sťažovateľ, pokiaľ sa začalo trestné konanie, v ktorom má sťažovateľ postavenie účastníka spolu s oprávneniami, je jeho právo, aby sa s jeho podaným opravným prostriedkom riadne zaoberalo a rozhodlo v zmysle zákona a ústavy. S ohľadom na uvedené možno podľa presvedčenia sťažovateľa konštatovať, že napadnuté uznesenie okresnej prokuratúry, ktorým zamietol sťažnosť sťažovateľa, predstavuje arbitrárne a právne neudržateľné rozhodnutie, ktorým bolo flagrantným spôsobom zasiahnuté do ústavných práv sťažovateľa.

4. Sťažovateľ navrhol vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil:

„Základné právo [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] bytom [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej
prokuratúry Bratislava II zo dňa 15.6.2019, č. k. 4Pv343/18/1102-9, porušené bolo.

Zrušuje uznesenie Okresnej prokuratúry Bratislava II zo dňa 15.6.2019,
č. k. 4Pv343/18/1102-9 a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnej prokuratúry Bratislava II
na ďalšie konanie.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]... priznáva náhradu trov konania vo výške
415,51 EUR, ktorú je povinná zaplatiť Okresná prokuratúra Bratislava II právnomu
zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

6. Podstatou výhrad sťažovateľa je, že okresná prokuratúra nedostatočne odôvodnila napadnuté uznesenie, ktorým táto zamietla sťažnosť sťažovateľa proti rozhodnutiu povereného príslušníka Policajného zboru o postúpení veci na prejednanie priestupku.

7. Ústavný súd predovšetkým podotýka, že pokiaľ ide vo všeobecnosti o právo na súdnu ochranu, uvedené právo v obdobných veciach nemôže byť v zásade vôbec dotknuté.

7.1 Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy totiž nie je právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby na konkrétny výsledok trestného konania (porov. I. ÚS 126/06, II. ÚS 526/2013, III. ÚS 16/06, IV. ÚS 17/09).

7.2 Ani z čl. 6 dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní pre konkrétny, napr. poškodenou osobou artikulovaný trestný čin [porov. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Dziedzic proti Poľsku z 25. 11. 2003, č. 50428/99, bod 6; rozsudok vo veci Helmers v. Švédsko z 29. 10. 1991, č. 11826/85, bod 29; rozsudok vo veci Kusmierek v. Poľsko z 21. 9. 2004, č. 10675/02, bod 48].

7.3 Ústavný súd však ďalej dôvodí, že si je vedomý judikatúry EŠLP, ktorú reflektoval aj vo svojej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej zlyhanie štátu pri vyšetrowaní niektorých trestných činov môže viesť k porušeniu čl. 2 (pozri medzi mnohými rozsudok veľkého senátu vo veci McCann a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 27. 9. 1995, č. 18984/91, bod 161 alebo rozsudok Isayeva, Yusupova a Bazayeva proti Rusku z 24. 2. 2005, č. 57947/00, body 209 – 213), čl. 3 (rozsudok vo veci Assenov a ďalší proti Bulharsku z 28. októbra 1998, č. 24760/94, bod 102; podobne nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 70/01 z 27. 6. 2003), čl. 4 (rozsudok vo veci Rantsev proti Cypru a Rusku zo 7. 1. 2010, č. 25965/04, bod 288) a výnimočne tiež k sťažovateľom namietanému porušeniu čl. 8 dohovoru.

7.4 U zásahov do práva zaručeného čl. 8 dohovoru však EŠLP vyžaduje trestnoprávnu ochranu len veľmi výnimočne. Pozitívny záväzok štátu viesť účinné vyšetrowanie sa vzťahuje len na veľmi závažné zásahy do samotnej podstaty tohto práva („*where fundamental values and essential aspects of private life are at stake*“ – pozri rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku z 26. 3. 1985, č. 8978/80, bod 27; ďalej napr. rozsudok vo veci Söderman proti Švédsku z 12. 11. 2013, č. 5786/08, body 82 – 85). Takými sú predovšetkým vážne zásahy do fyzickej či psychickej integrity, ako sú napríklad prípady domáceho násillia (rozhodnutie vo veci M. T. a S. T. proti Slovensku z 29. 5. 2012, č. 59968/07, body 58 a 64), sexuálneho násillia (pohlavné zneužívanie či znásillnenie, pozri napr. rozsudok vo veci X a Y proti Holandsku z 26. 3. 1985, č. 8978/80, bod 27) či fyzického násillia voči skupinám vyžadujúcim špeciálnu ochranu, ako sú napr. deti (rozsudok vo veci Remetin proti Chorvátsku z 11. 12. 2012, č. 29525/10, bod 91). V ostatných prípadoch postačí ochrana prostriedkami iných právnych odvetví.

7.5 To, že dotknutý subjekt nesúhlasí s procesným postupom orgánov činných v trestnom konaní a orgánov prokuratúry v rámci trestného konania spočívajúcim napr. vo vyhodnotení veci ako spáchanie priestupku namiesto spáchania trestného činu, nemôže byť v danom prípade predmetom prieskumu ústavným súdom.

7.6 Ústavný súd nie je súdom skutkovým či opravnou inštanciou v rámci trestného konania či trestného súdnictva a v zásade mu neprináleží preskúmať to, ako právne kvalifikovali alebo nekvalifikovali konkrétny skutok orgány činné v trestnom konaní, prokuratúra a sudy. Úloha ústavného súdu sa v rámci trestného konania (predsúdneho či súdneho) obmedzuje na dohľad nad zachovaním hmotných a procesných ústavných práv osôb, ktorým ústava či dohovor garantujú v rámci trestného konania určité subjektívne hmotné a procesné ústavné práva a dohľad nad riadnym plnením pozitívneho záväzku štátu viesť účinné vyšetrovanie, porušenie ktorého by viedlo k veľmi závažnému zásahu do samotnej podstaty konkrétnych ústavných (zväčša hmotných – pozri už uvedené, pozn.) práv. Ústavný súd teda v zásade nie je oprávnený hodnotiť samotné vyšetrovanie trestného činu alebo právnu kvalifikáciu skutku či váhu jednotlivých dôkazov v trestnom konaní.

8. Ústavný súd vo veci sťažovateľa uvádza, že orgány činné v trestnom konaní a okresná prokuratúra riadne odôvodnili kvalifikáciu spáchaného skutku a postúpenie veci na prejednanie priestupku, pričom orgány prokuratúry riadne preskúmali sťažnosť sťažovateľa. Vo veci sťažovateľa teda nedošlo k preukázaniu trestnej zodpovednosti konkrétnych páchatel'ov trestného činu alebo k zisteniu spáchania akéhokoľvek trestného činu. Postupu orgánov činných v trestnom konaní i orgánov prokuratúry nemožno z ústavného hľadiska (ani pri zohľadnení judikatúry ESLP) nič vytknúť.

9. Vzhľadom na dosiaľ prezentované závery ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. októbra 2019

Jana Laššáková
predsedníčka senátu